

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Податкова система України та зарубіжних країн
Викладач	Бабець Ірина Георгіївна доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин
Контактний телефон	+38(050) 059-97-34
Е-mail:	irina.babets@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 28 годин, практичні заняття – 28 годин, самостійна робота – 64 години. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2022.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Податкова система України та зарубіжних країн» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості валового внутрішнього продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Завдання вивчення дисципліни «Податкова система України та зарубіжних країн» є: набуття теоретичних знань з основних елементів податкової системи України та принципів і вимог щодо її організації і формування податкової політики, вивчення порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами та діяльності державної податкової служби щодо справляння різних видів податків, ознайомлення з особливостями податкових систем країн з різною економічною спрямованістю та набуття аналітичних навичок щодо використання їх досвіду в Україні.

2. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- категоріальний апарат оподаткування;
- економічну природу податків, їх склад та класифікацію;
- функції податків;
- принципи побудови податкової системи України;
- задачі та структуру податкових органів; □ порядок нарахування та сплати податків і обов'язкових зборів і платежів до бюджету та державних цільових фондів, що здійснюються фізичними і юридичними особами;
- принципи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності;
- форми відповідальності платників податку за порушення податкового законодавства;
- основні елементи і структуру податкових систем розвинених країн;
- принципи організації податкових систем країн ЄС;
- основні тенденції побудови й розвитку податкових систем розвинених країн світу;
- основні риси прямого та непрямого оподаткування в країнах ЄС;
- основні риси організації адміністрування податків у Китаї.

вміти:

- визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів;
- виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням ефективності податкової системи країни;
- визначати штрафні санкції у випадку порушення податкового законодавства;
- аналізувати зміни податкового законодавства та визначати їх вплив на результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності;
- визначати типи податкової політики зарубіжних країн;
- аналізувати основні напрями податкових реформ в різних країнах світу;
- аналізувати особливості функціонування та напрями розвитку податкових систем розвинених країн світу;
- визначати можливість адаптації світової практики оподаткування до вітчизняних умов.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- вчитися керувати людьми, проводити аналіз своєї діяльності;

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методичні основи оподаткування.

Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.

Тема 3. Основні засади побудови податкової системи України.

Тема 4. Непрямі податки в Україні.

Тема 5. Прибуткові податки і внески в Україні.

Тема 6. Місцеві податки і збори в Україні.

Тема 7. Природно-ресурсні платежі в Україні.

Тема 8. Податкова оптимізація та ухилення від сплати податків.

Тема 9. Світові тенденції оподаткування та особливості податкових систем розвинених країн.

Тема 10. Податкові системи країн Європейського Союзу.

Тема 11. Податкова система Китаю.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, семінарських та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Основна

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Редакція від 08.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8074-10. Редакція від 08.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

3. Митний кодекс України № 4495-VI. Редакція від 21.07.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

4. Податковий кодекс України. Верховна Рада України. Документ № 2755-VI. Редакція від 01.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
5. Про збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. Редакція від 10.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.
6. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Редакція від 08.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
7. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25.06.91 № 1264-XII. Редакція від 01.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.
8. Про радіочастотний ресурс України. Закон України від 01.06.2000 р. № 1770-III. Редакція від 16.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1770-14#Text>.
9. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
10. Податкова система України: тренінг-курс : навч. посіб. / О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова та ін. ; за заг. ред. О. М. Тимченко. К.: ДННУ “Акад. фін. управ ління”, 2012. – 656 с.
11. Податкові системи зарубіжних держав: Навчальний посібник / Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. К.: Кондор-Видавництво, 2012. 222с.
12. Карлін М. І., Ліповська-Маковецька Н. І. Податкові системи країн Азії : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 240 с.

Додаткова

1. Бойко О. Я. Еволюція податкової системи України. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 2. С. 241-247. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_51/fail/28.pdf.
2. Горобей К.Д., Цимбаленко Я.Ю. Аналіз податкового навантаження в Україні та країнах ЄС. Актуальні проблеми економіки та управління. 2019. Вип. 13. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/157499>.
3. Демченко М.Ю., Краснянська Ю.В. Особливості функціонування податкових систем держав-членів Європейського Союзу та перспективи використання їх досвіду в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 774-781.
4. Ломака Є.А. Дослідження існуючих систем оподаткування в країнах з розвиненою економікою. Вісник ХНУ ім. В.Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». 2019. Вип. 9. С. 115-120.
5. Піонтківська І. Податки у світі: навіщо нам потрібні податки та як створити ефективну систему оподаткування? URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100016559-podatki-u-sviti-navischo-nam->

potribni-podatki-ta-yak-stvoriti-efektivnu-sistemu-opodatkuvannya.

6. Податкова система Китаю. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/dosvid-modernizachii-krain-svity/kutai/?print>.

7. Податки в Україні vs країни ЄС: де платять більше? URL: <https://cost.ua/714-podatky-v-ukrayini-vs-krayiny-eu-de-platyat-bilshe/>.

8. Прокопчук О.Т. Особливості податкової системи Великобританії. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/89/Ekon/Ukr/6.pdf>.

9. Світовий досвід оподаткування: Болгарія. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/bulgaria/>.

10. Світовий досвід оподаткування (досвід розвитку та модернізації податкових служб країн світу). URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/>.

11. Main national accounts tax aggregates / Eurostat. URL: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=gov_10a_taxag&lang=en.

12. Tax revenue vs GDP per capita, 2017. URL: <https://ourworldindata.org/grapher/country-level-taxes-vs-income>

13. Tax revenue (% of GDP). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/GC.TAX.TOTL.GD.ZS?end=2020&start=2020&view=map&year=2019>.

14. Taxation trends in the European Union. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c0b00da7-c4b1-11ea-b3a4-01aa75ed71a1>.

Інформаційні ресурси

1. www.zakon.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
2. www.minfin.com.ua – Міністерство фінансів України
3. www.treasury.gov.ua - Державна казначейська служба України.
4. www.ukrstat.gov.ua - Державна служба статистики України.
5. www.fiu.gov.ua – Державна служба фінансового моніторингу України.
6. www.epp.eurostat.ec.europa.eu – Євростат.
7. www.worldbank.org – Світовий Банк.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, Протокол № 1 від «17» серпня 2022 р.